

CANVIS, DIFICULTATS I ENCERTS

El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat (2011-2015)

ESTHER HACHUEL FERNÁNDEZ
Sòcia i directora del CECBLL des del 2013

L'any 2011 la crisi va impactar de ple i amb virulència al Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. Acords d'acomiadament, aturada d'activitats, reunions extraordinàries de Junta per debatre els camins a seguir... Angoixa pel futur... Però són també anys d'enfortiment i de maduresa. La voluntat de subsistir va donar lloc al disseny de noves maneres de fer que han obert horitzons molt interessants per al Centre i per a l'associacionisme. I, si em permeteu, per al país.

A partir d'alguns episodis i aspectes que considero globals i entrelaçats, aniré desgranant la història d'aquests cinc anys. Només voldria avançar en aquesta introducció que, com explicaré més endavant, aquest període de 2011 a 2015 té dues presidències: Carles Riba fins al 2013 i Conxita Sánchez a partir d'aleshores.

Afrontant la crisi

Veníem d'un pressupost prou reeixit —amb un pic amunt l'any 2008— que ens havia permès tenir un bon equip professional. El president, Carles Riba, havia estructurat el Centre en comissions i s'havia fet el propòsit de posar una persona de gestió al capdavant de cadascuna d'elles. I no semblava pas una utopia, més aviat hi érem ben a prop. Però l'ona

expansiva del crac del 2008 se'ns va tirar a sobre el 2011.

El Centre, com ara, necessitava el suport de les administracions públiques per tirar endavant els projectes aprovats en assemblea. I és per aquí que ens va arribar la crisi per efecte dominó. Es van perdre convenis i d'altres es van reduir o es pagaven amb molt retard. Es va produir també un canvi important en la relació amb els ajuntaments: els convenis concebuts per donar-nos suport per l'interès de comptar amb una associació com el Centre, van transformar-se en convenis que demanaven contraprestacions. Aquest fet estressava encara més l'estructura voluntària i professional del Centre, ja que ens obligava a programar activitats de retorn que havien de conviure amb la graella de projectes. En paraules de Genoveva Català, actual presidenta del Centre, vam passar de "rebre per ser" a "rebre per fer". Un problema que encara ara arrosseguem i sobre el qual caldrà fer una reflexió.

Hi havia molta incertesa. Tancar era dolorós i s'hi afegia el fet de deixar treballadores al carrer. Carles Riba va convocar diverses reunions monogràfiques de Junta per posar en comú el problema econòmic i cercar solucions col·legiades. Algunes d'aquestes sessions es van obrir al conjunt de socis i sòcies. Les

► Inauguració de l'exposició Tothom al carrer al Citilab de Cornellà, el dia 11 de novembre de 2011 en el marc del Congrés de la CCEPC. D'esquerra a dreta: Joan Fernández Trabal, Josep Santesmases, Ignasi Riera, Carles Riba, Xavier González, Elionor Sellés i José Fernández Segura. Aquests dos últims van comissariar l'exposició

persones que van venir de forma més estable van ser Jesús Vila, Francesc Ollé i Gemma Tribó. El Francesc i la Gemma van incorporar-se a la Junta més endavant. De fet la Gemma ja n'havia estat membre.

Un dels aspectes més comentats en aquestes reunions va ser l'estructura del pressupost, que es caracteritzava per la migradesa dels recursos propis —bàsicament les quotes de les persones associades— i la dependència de les subvencions. És per això que una de les solucions que es va trobar va ser la d'oferir serveis culturals. De fet, ja s'anava responent a una certa demanda i havíem fet llibres i exposicions per encàrrec. Del període que comento, destacaria la nostra participació (a través de l'Institut Ramon Muntaner) en l'Inventari de Patrimoni Festiu de Catalunya que feia la Generalitat. Però amb la crisi, l'oferta de serveis culturals es va concebre i orientar com una forma d'augmentar els recursos propis. Entre les opcions més interessants, el servei editorial. Montse Torra dirigia Edicions del Llobregat i es va fer un esforç gran per adaptar-nos als estàndards de qualitat i

per donar a conèixer el servei entre administracions, entitats, empreses i particulars. Finalment l'editorial no va donar ingressos importants. Però sí que vam tenir i continuem tenint fruits molt interessants i aquest servei s'ha convertit en un puntal, ja que acull una varietat àmplia de textos sobre el Baix Llobregat que difícilment trobarien el camí cap a editorials comercials. N'estem orgullosos!

Un altre servei que es va idear en aquells moments va ser el dels estudis a la carta: la història local, la història d'empreses, biografies o recerques de diversos tipus. Fruit d'això vam publicar el llibre *Breu història de la Companyia Soler i Sauret*, que es va covar a redós del 90 aniversari de l'empresa (1925-2015). Però la mateixa crisi va restar viabilitat al projecte.

El que sí que ens va ajudar a remuntar una mica va ser el conveni signat el 2012 amb l'Ajuntament de Sant Feliu per gestionar el Centre cívic Mas Lluí, on des d'aquell any tenim la seu. Val a dir que, més enllà de l'aspecte econòmic, aquesta proposta representava

un salt endavant i innovador: la implicació d'una associació en la gestió d'un equipament cultural públic a través d'un conveni i mitjançant la confiança en la nostra capacitat i, per extensió, en la capacitat del teixit associatiu d'aportar valor. Crec que aquesta experiència està també al darrere del conveni de gestió del Museu de la Colònia Sedó. Però això és més recent.

Vist ara en perspectiva, diria que el Centre va superar la crisi gràcies a l'actuació prudent i planificada; al treball en equip i al compromís del voluntariat i de l'equip professional; i als ajuts rebuts. En aquest sentit em sembla bonic recordar que les professionals vam accedir a retallar-nos considerablement el salari durant un any i que tothom a la Junta va fer de forma desinteressada feina que proporcionava ingressos o estalvi.

Per això van ser moltes les activitats que es van poder dur a terme: les Trobades de Recerca Jove, que van viure a 2011 i a 2013 les dues últimes edicions, abans que el 2014 els Serveis Territorials d'Ensenyament de la Generalitat posessin en marxa l'Edurecerca. També va continuar el Memorial Democràtic del Baix Llobregat, que va tenir moments molt destacats, com la posada en marxa del web amb un cercador de víctimes del franquisme o la realització de l'exposició "Tothom al carrer. La lluita antifranquista al Baix Llobregat", comissariada de manera altruista per Elionor Sellés Vidal i José Fernández Segura. Per cert que la inauguració va tenir lloc en el marc del VIII Congrés de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana que es va fer al Citilab de Cornellà el novembre de 2011 i que portava per títol "1960-1980. Transicions i canvis a les terres de parla catalana". També la Joana Llordella i la Blanca Mampel van continuar la seva recerca sobre les persones represaliades del Baix Llobregat nord.

I al novembre d'aquell mateix any vam poder celebrar a Martorell la VII edició dels Premis de Reconeixement Cultural del Baix Llobregat. La vuitena edició, que tocava el 2013, es va posposar al 2014 per fer-la coincidir amb el 40è aniversari de l'entitat i va tenir lloc a Viladecans.

En àmbit editorial també van ser anys fèrtils. Vam publicar dos nous números de la col·lecció didàctica "Coneixem des del Baix Llobregat", un dedicat a la dialectologia (2011) i l'altre al centenari del carrilet de Barcelona a Martorell (2012). El catàleg de l'exposició

"Tothom al carrer!"; els llibres de Joan Gaya sobre l'abastament d'aigua a Barcelona i de l'Alain Orive sobre Galceran de Papiol; una Recerca Col·lectiva que van dirigir Josep Campmany i Carles Serret sobre el 1714 al Baix Llobregat, que va donar lloc a un llibre i a una exposició (aquesta última en col·laboració amb l'Arxiu Comarcal). La recerca sobre la salinització del Llobregat i el Cardener, de Jordi Honey, Santiago Gorostiza i Roger Lloret. O el llibre sobre els 40 anys del Centre d'Estudis de Jesús Vila. I, per suposat, la revista anual *Materials del Baix Llobregat*.

I com ho vam fer? Per començar, l'autoria dels textos és sempre un llegat voluntari al Centre. Només assumim les despeses de producció. A partir d'aquí, cada llibre va ser un enginy! El del 1714 el va maquetar de manera altruista Josep Campmany, i per imprimir vam tenir molts suports, fins i tot d'associacions, com ara Òmnium Cultural del Baix Llobregat o Amics del Museu de Gavà. Pel que fa a *Tothom al carrer!*, es va fer amb micromecenatge a través de Mecenix. Per a *Rius de Sal*, els mateixos autors van gestionar el finançament amb una multitud de patrocinadors. Joan Gaya va pagar l'edició de la seva butxaca; i el llibre del centenari del carrilet va ser finançat en gran part per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Res no era fàcil, però res no era impossible.

També és veritat que altres projectes van caure. Així, en la reunió de Junta del 18 de setembre de 2012 s'acorda no continuar fent el Butlletí per la impossibilitat de cobrir les despeses d'impressió, ensobrar i enviament. Ja no vam tornar a tenir butlletí fins al 2015.

La crisi també va accelerar la digitalització de l'entitat. Era un pas que hauríem donat més d'hora que tard. En un primer moment vam deixar de fer invitacions ben impreses i vam passar a fer fotocòpies. Però quan la comunicació amb els socis i les sòcies a través del correu electrònic va ser prou àmplia, vam fer exclusivament difusió digital. Estalviàvem paper, sobres, segells i un munt de feina!

Al final d'aquest quinquenni vam començar a remuntar, però molt tímidament. Caldran encara uns anys més per veure redreçada la situació.

La defensa del territori i del patrimoni

Em vull referir ara a una activitat que és consubstancial a l'entitat. Des de la seva constitució, el Centre ha defensat el territori, el patrimoni i la dignitat de la

comarca. Sempre de forma argumentada. Durant els anys que m'ocupen vam fer diversos pronunciaments i al·legacions. La llista no és petita i respon a tots els temes que ens van interpel·lar.

Entre els afers més importants, la lluita contra Eurovegas (2012), en la qual el Centre va tenir un paper cabdal, ja que ens vam posicionar a través de diverses declaracions, vam elaborar un extens argumentari, vam crear un repositori digital de documents contra Eurovegas i vam coordinar accions de diverses institucions. En desaparèixer l'amenaça d'Eurovegas, es va constituir la Taula Catalana per al Desenvolupament Sostenible del Delta i el Parc Agrari. Estava formada per persones físiques del Centre i de més enllà (entre elles Ernest Maragall o Lluís Tejedor) i per persones jurídiques (com Unió de Pagesos, CCOO, UGT, USOC, alguns ajuntaments, partits polítics, etc.). El Centre exercia la secretaria tècnica. La Taula va ser un instrument per actuar coordinadament

davant d'eventuals agressions al Delta i al Parc Agrari i rebutjava explícitament i col·lectivament el model de creixement que representava Eurovegas. Va fer aportacions a l'Informe de Sostenibilitat Ambiental de la modificació puntual del PGM a l'àmbit del Parc Agrari i va impulsar les Jornades de Paisatges Contemporanis del Baix Llobregat, la primera edició del les quals es va fer el 2013 i que encara programa el Centre.

En un altre àmbit, el febrer de 2013 la Junta va aprovar la "Declaració sobre els projectes de reformes dels Ajuntaments" davant una possible modificació de les competències de les administracions locals basada únicament en el criteri pressupostari. Aquesta declaració es va presentar al Consell Comarcal en un acte encapçalat pels presidents del Consell Comarcal, Joaquim Balsera, i del Centre d'Estudis, Carles Riba. També hi va intervenir Frederic Prieto, membre de Junta i un dels ponents del grup de treball que va fer la Declaració.

► Foto presa després de la presentació del *Llibre blanc de la cultura del Baix Llobregat*, fet pel CECBLL. D'esquerra a dreta: Carme Mascarell, Esther Hachuel, Lourdes Borrell, Manel Martínez, Jordi Sanjosé, Josep Perpinyà, Conxita Sánchez, Ferran Mascarell, Montse Torra, Gemma Tribó, Lluís Puig, M. Àngels Torras i Candela López. Al fons es veu l'exposició sobre el Baix Llobregat i la Guerra de la Successió que van fer M. Luz Retuerta i Josep Campmany

Un altre posicionament molt important d'aquest període és la "Declaració a favor del Baix Llobregat", que defensava la unitat de la comarca davant del Projecte de Llei de governs locals de Catalunya que impulsava el Govern de la Generalitat i que proposava la divisió entre el nord i el sud del Baix Llobregat. Sota el lideratge del Centre, la Declaració va ser subscripta per un bon nombre d'entitats comarcals: PIMEC, Òmnium Cultural, Cinebaix, Unió de Pagesos, CCOO, UGT i USOC, Fundesplai o la Cambra de Comerç. Conxita Sánchez, ja com a presidenta, va comparèixer davant la Comissió d'Afers Institucionals del Parlament de Catalunya per exposar els arguments de la Declaració.

En l'àmbit del patrimoni cultural vam adherir-nos al "Manifest per la Colònia Güell" impulsat per diverses associacions. També la Comissió Cívica del Patrimoni, tot i tenir independència respecte de la Junta pel que feia als seus pronunciaments, era un espai d'opinió i de vindicació del patrimoni necessàriament vinculat al Centre d'Estudis. Durant aquests anys es van emetre informes o es van fer gestions a favor de patrimonis tan sensibles com els frescos del convent del casal de Miralles a Castellví de Rosanes, la Colònia Sedó d'Esparreguera, la Casa Gran d'en Bori de Sant Boi de Llobregat, el molí de can Cartró de Sant Joan Despí o la claraboia del Caçador d'Ocells de Pallejà. Com de costum, vam fer també algunes visites tècniques. Recordo especialment la de la Font Porro i la petita planta embotelladora d'aigua a Torrelles de Llobregat, amb qui llavors era l'alcalde, Ferran Puig. Es tracta d'un edifici modernista de titularitat privada on s'embotellava i carbonatava l'aigua de Sant Martí de Torrelles. Un conjunt de gran valor històric i etnogràfic.

En aquest moment comencem també una línia innovadora: la defensa del patrimoni cultural vinculat a l'activitat de les dones. El primer impuls a aquesta línia li devem a Isabel Segura. Ella va fer per a l'Ajuntament de Sant Feliu un treball de recerca sobre els espais de dones de la ciutat. Venia a consultar documentació a l'Arxiu Comarcal i aquest contacte ens va portar a demanar-li que fes la Ruta de Dones d'Esplugues. Això era el 2008. Posteriorment, el 2011, Costi Rubio, sòcia de Sant Just Desvern, es va oferir a fer voluntàriament la Ruta de Dones de Sant Just. Tot i que aquests treballs no es van publicar mai, van marcar un punt d'inflexió en la nostra mirada al patrimoni. Un dels resultats més rellevants

es va donar el 2018, quan sota la presidència i l'impuls de Conxita Sánchez, vam dedicar les IX Jornades del Patrimoni al llegat de les dones. I encara fruit d'aquesta activitat vam fer, també amb Conxita Sánchez, Neus Ribas, Montse Duran i jo mateixa, un itinerari de dones per Sant Joan Despí, que va quedar recollit en el llibre *Trencadís violeta. El llegat de les dones de Sant Joan Despí*. Però amb això m'escapo del meu període.

El canvi de seu. Sempre amb l'Arxiu Comarcal

La primera seu del Centre d'Estudis Comarcals estava a Martorell. L'any 1987, per qüestions que depassen el propòsit d'aquest escrit, la seu es va traslladar a Sant Feliu. Des de llavors hem compartit espais amb l'Arxiu Comarcal gràcies a la voluntat i a la visió de la seva directora, M. Luz Retuerta. Una convivència realment enriquidora!

L'any 1993 l'Arxiu es trasllada a una segona seu a tocar de l'estació de tren de Sant Feliu. El Centre també s'hi muda. I quan el 2007 la Generalitat planteja la construcció d'un nou edifici per a l'Arxiu Comarcal al barri del Mas Lluí, en Carles Riba torna a negociar el nostre trasllat a les noves dependències.

Vam ocupar els nous espais el setembre de 2012. Els despatxos del Centre estaven situats en una part de l'edifici de titularitat municipal, ja que l'Ajuntament va aprofitar l'obra per construir un centre cívic. Teníem, això sí, accés directe a l'Arxiu.

El trasllat va ser tremend. Multitud de viatges en cotxes particulars carregats de caixes de llibres, d'ordinadors, de carpetes... L'Arxiu no s'hi va traslladar fins el 2015. Una de les raons d'aquest decalatge va ser que el nou edifici tenia defectes constructius que s'havien de reparar. El 2014 vam haver de tornar a la vella seu, mentre es resol·lia el problema. I mesos després un altre cop un trasllat cap amunt. Mals records.

Crec que entre el Centre d'Estudis i l'Arxiu hem donat al barri de Mas Lluí un carisma especial i que l'equipament s'ha convertit en un referent cultural d'àmbit comarcal. I també que la convivència entre l'Arxiu i el Centre ha estat enormement profitosa per a l'entorn.

El canvi en la presidència

Aquest és un altre fet molt destacat d'aquest període. Carles Riba presidia l'entitat des de 1995.

1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1974
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024

Però ja feia temps que estava molt compromès amb l'estudi de la crisi energètica. Això el va portar l'any 2012 a crear i a presidir el CMES (Col·lectiu per a un nou Model Energètic i Social Sostenible). Des de llavors va començar a manifestar la voluntat de no repetir mandat al Centre. Hauríem pogut sumar una crisi institucional a l'econòmica. Però no va ser així. En Carles va ser rellevat per una membre de la Junta que podia continuar l'obra i expandir-la a través de nous projectes. El 8 de març de 2013 —Dia Internacional de la Dona— es feia l'assemblea en què Carles Riba renunciava a la presidència i Conxita Sánchez era escollida primera dona presidenta del Centre d'Estudis.

En Carles Riba va aportar moltes coses a l'associació. Impossible glossar-les totes. Va ser l'ideòleg de les Trobades de Recerca Jove, dels Estudis des de la Vivència, de l'itinerari de l'Aigua del Baix Llobregat o de la Comissió Cívica del Patrimoni. Però m'agradaria comentar tres aspectes que al meu criteri són molt estructurals.

D'una banda la plena consolidació, durant la seva presidència, de l'establiment de convenis amb les administracions. Aquest tema ja l'havien treballat abans Mercè Renom i Maribel Ollé, sent president Jaume Codina. De fet, quan entra en Carles, el Centre ja signava conveni amb el Consell Comarcal. Però durant la seva etapa s'aconsegueixen convenis amb tots 30 ajuntaments i amb altres administracions.

Un segon aspecte important del seu mandat és la ferma voluntat d'afavorir la participació. Per això va crear una estructura basada en grups de treball (tants com projectes) i en cinc comissions: Recerca, Patrimoni, Acció Cívica, Serveis i de les Arts. Cada una d'elles estava presidida per un membre de la Junta, que al seu torn era vicepresident/a de l'entitat, i formada per representants de tots els grups de treball que aixoplugava cada comissió. El resultat era una estructura de participació i de comunicació entre els diferents grups de treball i la Junta.

Finalment vull donar importància al fet que Carles Riba introdueix el Centre en un terreny d'estudis totalment actual i nou per al nostre perfil d'associacions: el compromís vers el medi ambient. Sota la seva presidència es va fer i publicar la 5a Convocatòria de Recerca Col·lectiva que, dirigida per Enric Tello i Narcís Prat, tractava sobre el

riu Llobregat des d'un punt de vista històric i mediambiental; també es programa un seminari pioner sobre Recursos energètics i crisi, que es va fer al Consell Comarcal el 13 de maig de 2013. Aquestes actuacions han tingut continuïtat en el projecte TEiT (Transició Energètica i Territori) que ha implicat diversos centres d'estudis d'arreu de Catalunya.

Conxita Sánchez arriba amb un programa farcit de propostes per al trienni 2013-2016, però li tocava afrontar una dura etapa de crisi econòmica. Agafant les paraules que ella mateixa va escriure en el seu programa, el seu lideratge es va basar en la continuïtat, la cooperació i l'impuls. Continuïtat respecte del Carles i en la raó de ser de l'entitat: l'estudi com a forma de defensa del territori; la cooperació amb altres institucions i associacions; i l'impuls de nous projectes.

L'etapa de Conxita Sánchez es caracteritza per la cerca de complicitats amb altres agents socials i per l'impuls de projectes molt innovadors. Sota la seva presidència, la xarxa de relacions de l'entitat es densifica extraordinàriament. El Centre guanya una gran visibilitat i som cridats a intervenir en tots els debats comarcals, des de la qüestió de la salut mental comunitària fins a la mobilitat, o des de la llengua (Enllaçats per la Llengua) fins al Referèndum (Taula del Baix Llobregat pel Pacte pel Referèndum). També participem de forma regular en el programa Línia de Servei d'ETV, amb mi mateixa al costat de Mery Barranco; i som cridats per la televisió estatal o la nacional quan necessiten alguna informació sobre el Baix Llobregat.

Però el projecte més destacat i reeixit de Conxita Sánchez (que no l'únic) va ser el congrés El Baix Llobregat a Debat. Aquesta macro-activitat es desenvolupa sobretot al llarg de 2016, però té en el 2015 moments àlgids. Per exemple, es presenta el projecte als alcaldes i alcaldesses en una reunió al Consell Comarcal; es constitueix el Comitè organitzador, amb participacions notables, com la del president del Consell Comarcal, el responsable d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona o els secretaris generals dels diferents sindicats. Poso aquí una taula extreta del llibre *El Baix Llobregat a Debat. Crònica d'un procés participatiu*, en la que queda recollida la composició del Comitè organitzador:

Associacions i fundacions	Associació Empresarial de l'Hospitalet i el Baix Llobregat Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat Cinebaix Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes del Baix Llobregat (FAVBAIX) Fundació Catalana de l'Esplai Fundació Utopia Llobregat Sostenible Òmnium Cultural Baix Llobregat PIMEC Baix Llobregat
Administracions, corporacions i universitats	Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) Arxiu Comarcal del Baix Llobregat Cambra de Comerç de Barcelona, Delegació del Baix Llobregat Citilab Consell Comarcal del Baix Llobregat Innobaix, Agència per a la Innovació i el Coneixement del Baix Llobregat UPC Campus del Baix Llobregat
Sindicats	Comissions Obreres (CCOO) Baix Llobregat Unió General de Treballadors (UGT) Baix Llobregat Unió de Pagesos Unió Sindical Obrera de Catalunya (USOC) Baix Llobregat

El 2015 és també quan aquest Comitè acota els tres àmbits del Congrés: a) Identitat, cultura i coneixement; b) Compromís, cohesió social i dinamització econòmica; i c) Entorn i gestió del territori; es fixa el Fòrum Municipalista; i s'inicien els debats. Concretament l'1 de desembre, a Castelldefels, va tenir lloc el primer debat expressament pensat per al Congrés, amb el títol "El Coneixement com a eina d'integració". Hi va haver intervencions molt especials: Josep Nogué, Eloi Pineda, M. Luz Retuerta, Alfred Mauri i Àngels Massip. Casualment aquest mateix dia s'emetia en estrena per TV3 el documental d'Isabel Fernández *El pati del darrere*, en el qual el Centre va jugar un cert paper. En acabar el Congrés, el Centre començava a superar la crisi. Crec que la Conxita va tenir un mèrit extraordinari en aquest impàs i que la seva capacitat de gestió i de relació van ser clau.

La celebració dels 40 anys

La celebració del 40è aniversari del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat l'any 2014 va caure en plena crisi econòmica, però va ser també una oportunitat.

La celebració es va recolzar en l'enfortiment dels canals de comunicació; en la recerca; i en dos actes públics rellevants.

Pel que fa als canals de comunicació, vam renovar el web, es va fer també un projecte per recuperar el butlletí —ara ja digital— i es va millorar l'agenda cultural comarcal. També vam estrenar el canal de Twitter i vam actualitzar una vella pàgina de Facebook. Ja més endavant, el desembre de 2015, vam obrir un perfil a Instagram. En el terreny de la comunicació van tenir un paper important Clara Bosch i Nolasca Riba.

En l'àmbit de la recerca vam poder difondre els resultats de la X Convocatòria de Recerca Col·lectiva, que tractava la qüestió del 1714 al Baix Llobregat, amb un llibre i una exposició. També vam fer, per encàrrec de la Generalitat, la recerca que va permetre elaborar el *Llibre blanc de la Cultura al Baix Llobregat*, que va ser coordinada per Gemma Tribó i Montserrat Torra i en la qual vam col·laborar altres persones.

I com a colofó vam fer dos actes públics de gran rellevància per a nosaltres: la festa de les persones associades i els Premis de Reconeixement Cultural

► Assemblea 2013, en la que Conxita Sánchez – a la dreta de la imatge – va passar a ser presidenta del CECBLL. A l'esquerra, M. Luz Retuerta, llavors secretària de Junta

del Baix Llobregat. Pel que fa a la festa, va tenir lloc a la Casa de Cultura de Martorell i vam comptar amb l'assistència del llavors alcalde i president de la Diputació de Barcelona, Salvador Esteve, que encara ara és soci del Centre d'Estudis. Els Premis es van fer a Viladecans, en un teatre Àtrium ple a vessar i amb assistències molt destacades, entre les quals les estimades Muriel Casals i Clara Segura. En el marc de l'acte de lliurament dels Premis vam presentar unes petites peces de vídeo amb breus entrevistes a persones vinculades als inicis del Centre. Entre elles Magda Sanrama Felip, que havia estat la directora del Museu Matern de Sant Vicenç dels Horts i única dona present en la reunió de fundació del Centre el 23 de novembre de 1974.

Per bé que pugui semblar el contrari, tota aquesta activitat es va fer en un marc d'estrès econòmic, amb un esforç gran per part de les treballadores i del voluntariat, de la Junta i més enllà. I també amb un esforç per part de les institucions que ens donaven suport. La crisi, de fet, afectava tothom.

Impossible tancar el relat del 40è aniversari sense recordar que l'Institut Ramon Muntaner (l'IRMU) ens va atorgar aquell any el Premi Recercat. L'entrega dels Premis es va fer al Palau de la Generalitat, en un acte presidit pel conseller Ferran Mascarell, que ens apreciava i ens coneixia bé. El premi comportava una dotació econòmica que també ens va alegrar. Tot suma! D'aquell lliurament recordo amb especial emoció que el Premi Recercat en la seva modalitat de reconeixement a una persona vinculada amb els Centres d'Estudis va recaure a títol pòstum en l'estimat Antoni Lluís Carrió, de l'Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta, membre de la Junta de la Coordinadora i del patronat de l'IRMU i bon amic. El premi va ser recollit per la seva esposa, Josepa Gilabert.

Les persones que van fer CECBLL entre 2011 i 2015

No vull tancar aquestes línies sense anomenar algunes persones d'aquells anys que van ser importants per al Centre d'Estudis i per a mi personalment. Segur que són moltes més de les que puc recordar. Però no poder citar tothom no és excusa per no citar-ne uns quants! En tot cas, remarco que és una selecció que correspon només al període 2011-2015, que és molt personal i que està afectada per la desmemòria que imposa el pas del temps:

Josep Lluís Atienza, Jordi Borrell Alonso, Clara Bosch, Josep Campmany, Maite Carranza, Antoni Lluís Carrió, Agnès Dal Maschio, Pepe Fernández Segura, M. Carme Jiménez, Joana Llordella, Roger Lloret, Blanca Mampel, Xavier Mas, Àngels Massip, Josep Moran, Javier Morata, Albert Moya, Josep Padró, Montserrat Pagès, Frederic Prieto, Mercè Renom, M. Luz Retuerta, Carles Riba, Nolasca Riba, Neus Ribas, Conxita Sánchez, Isabel Segura Soriano, Elionor Sellés, Conxita Solans, Montse Torra, Gemma Tribó, Jesús Vila i Francesc Viso.